

مەنجهلىك ياپراخ بە {18} ھەزار دىنار

فەخرەدىن تەھىر

لە وتارى پەيامنيرىكى سەرخۇشدا باسما لەو ھەردىبوو، بەگويىرى كات ھەولەدەم ھەر جارىك سەربردەيەك كە لەو سەھەرى ئەو دوايەمدا لە ھەولير گويىستى بىووم بنووسمەو ھە.

ئەو ھە شياوى باسە دواى راپەرىنى بەھارى سالى 1991 كە لە باشورى كوردستاندا سەرىبەلدا و دواى ئارام بوونەو ھە رەوشەكە لەو دەفەرەدا ھىدى ھىدى ھەندىك كوردى ئەوروپا گەرانەو ھە بۇ كوردستان ، لە دەستپىكى گەرانەو ھەكە دا زىدەتر ئەندامى حىزبە كوردىيەكان بوون ، كە بە فەرمانى حىزبى گەرانەو ھە بۇ كوردستان، دواترىش خەلگانىكى دىكە گەرانەو ھە گوايە بەنياز بوون لە زانكۆكانى كوردستان ھەك مامۇستا خزمەت بكەن و ھەندىك لەوانە لە شارى ھەولير گىرسانەو ھە. سالى ھات و سالى رويشت ئەم جورە كەسانە نالىم ھەر ھەموويان بەلام كەسانىك كە لە بنەرەتدا كە بەنيازى گىرفان تىزى كوردن گەرابوونەو ھەك خزمەت كوردن،

ئەو ھە شياىنى گووتنە لە كۆر و كۆبوونەو ھەكاندا ئەم جورە كەسانە ھەردەم (كەوچى ھەموو مەنجهلىك) بوون. بە بىرم دى لە جەولەى دووھەى شەرى ناوخۇ دا كە ناو شارى ھەوليرى گرتەو ھە دواترىش شەپكە بە گرتنى ھوتىلى شىراتون كە بارەگاي دەزگاي راگەياندى رۆشنىبىرى گولانى لى بوو بە كۆتا ھاتوو و سەرتاپاي شارى ھەولير كەوتە زىر كۆنترۆلى چەكدارەكانى [ى . ن . ك] و لە رىكەوتى 17.1.1995 دا جەلال تالەبانى بەبۇنەى گرتنى ھەولير و دەرپەراندنى ھىزەكانى پارتى لەناو ھەولير ، تالەبانى نەفىرعامىكى دژ بە پارتى راگەياندى. ئەز لىرەدا ناخووزم كۆنە برىنەكان بگولنىمەو ھە ، بەلام تەنيا ويستم ئامارەيەك بە رووداوە تال و جەرگبەرەكانى كوردستان بەم و ئەو جا بچمە نىو ھەندىك باس و خواسى دىكەو ھەكە برىتتە لەمانە :

دواى ئەو ھە شارى ھەولير بە تەواوى لە شەرى ناوخۇ لە دەستپىكى سالى 1995 دا كەوتە دەست چەكدارانى [ى . ن . ك] ، ھەر لەو دەمەدا بوو بزاقىك دژ بە شەرى ناوخۇ لە نىو ھەندىك نووسەر و رۆشنىبىرى كوردستان دروست بوو ، ئەم بزاقە برىتى بوون لە چەند نووسەر و رۆژنامەنووس و ھونەرمنەندىك ، داخووزىشان ئەو ھەبوو شەپ بەو ھەستىت و ھەردوولا بكەونە گەتوگوى ئاشتىيانە و رىك بكەون ، ئەگەر پارتى و يەككىتى داخووزىبەكانىان جى بە جى نەكەن ، ئەو ئەوان ھەموو تىكرا لەبەر دەمى گۆرەپانى پارىزگاي شارى ھەولير ئاگر لە گيانى خويان بەردەدەن و خويان دەستوتىن. ھەلبەتە ھەندىك لەو نووسەر و رۆژنامەنووس و ھونەرمنەندانە لە دلسۆزىيان بۇ دۆزى رەواى كورد بەشدارىيان لە پروسەى خوسوتاندن كورد.

بەھەرھال لە ئاكامدا كەس خوى نەسوتاند و پروسەى خوسوتاندنەكەش بە فەشەلى بە كۆتا ھات. دواتر بە ماو ھەيەكى ئىجگار كەم بۇ بەشدار بووان و كۆمەلانى خەلكى كوردستان بە گشتى و شارى ھەولير بە تايبەتى خويا بوو ، كە لەمەشياندا كى بە پلەى يەكەم سوودمەند بوو و خەلكە دلسۆزەكەش كە دلپان بە ئايندەى كوردستانەو ھەبوو بە دلسۆزىيەو ھە لە پروسەى خوسوتاندنەكەدا ئامادەبىيان ھەبوو. بەلام ئەو كەسەى بە فىتى دەزگاي زانىارى يەككىتى ئەو ھەرايەى لە ھەوليرى پايتەختدا دروست كوردبوو ، كە ھەرەك ھەندىك لە رۆشنىبىرانى ھەولير لەو باو ھەردا بوون و بۇيان بوون بۇو كە ئەو كەسە [50] ھەزار دىنارى چاپى سويسرى لە [ى . ن . ك] ھەرگرتبوو بۇ ئەو ھەى گرتنى ھەولير لەلايان يەككىتتەو بە ئاسايى سەرنج بدرىت ، ئەو ھەرايەى نابوو ھە بۇ ئەو ھەى خەلكى ھەولير و ھەموو كورستان رەوشەكەيان بەلاو ھەى نەبىت و بە رەوشىكى سىياسى و سروشتى سەبرى بكەن.

سالى ھات و سالى سووراپەو ھەولير كەوتەو ھەوليرى كۆنترۆلى پارتى ، ھەر ئەو كەسە كە گوايە مامۇستاي زانكۆيە لەلاى ھەكومەتى پارتى كەوتە دەروژكردن و ئەو ھەبوو چەند سالىك لەمەو بەر [300] ھەزار دىنار چاپى سويسرى ھەك سەرقفلانى بۇ دامەزراندنى مالى شەرفخانى بدلىسى پىپرا و لەو دەمەو ھەتا ئىستا ئىستا ئىستا بە ھەولير بەبى جىاوازى. لە جورەكان گىرفانى تىزى دەكرىت لە پارە لەكن ھەردوو زلھىزەكەى كوردستان لە ھەولير و سلىمانى بەبى جىاوازى. بە ھەرھال ئەگەر ھەنوگە بىت و باس لەو ھالەتە دزىوانە كە لەلايان كەسانى بەناو رۆشنىبىر روويان داو ھە بەبەردەوامى روودەدەن بكەين ، ئەو باسەكەمان بە وتارىك و دووان و سىيان و ... ھتد ، تەواو نابىت. ھەربۇيە بۇ ئەمجارەيان سەربردەيەكى ئىجگار سەير و سەمەرەتان بۇ دەگىرپەو ھەك لە ھەولير نەك تەنيا برادەرىك و دووان

بگره نزيكهي حهوت برادر به بيركردنه وهی جيا دهريارهی مالی شهرفخانی بدلیسی بویان گيرامه وه . که ئه مهش چيروکی ئه و سه برده بيه (چهند سالیک له مه و بهر گرووی موسی کامکاران زوو زوو له ههولیر و سلیمانی به نوره بانگهیشته دهکران ، جاریک له جارن له ههولیری پایه تهخت دهبن و ههروهک بویان گيرامه وه پارهیهکی خهیاالیان لی سهرف کردوون . بهش بهحالی خوم پیم خوشه چهندي کاری له و جور بهرامبهر گرووی هونهری و پروفیشنیل بکریت هیشته هه که مه ، بهلام نهک سهروهت و سامانی کوردستان بههدر بدریت و بکهوئته دست خه لکانی دهجالی بهناو ئه ده بیات و هونهر و روظنامه وانی ساخته کار.

بههه حال لیره دا باشتروایه چيروکه که بگيرمه وه ، که گرووی کامکاران له ههولیر دهبن ، بهرپرسی مالی شهرفخانی بدلیسی ههولده دات گوايه زور بهتنگ هونهری کوردییه وه یه و دهخواریت له خوانیکی کورده واریدا و له مالی شهرفخانی بدلیسیا میواندارییان لی بکات . میوانداری مالی شهرفخانی بدلیسی ساز ده بیته و خاوهن مال مه نجه لیک یاپراخ و ماستاوی ههولیری ساز دهکات و دواتریش ریزه چایهک دهخواریته وه و خوانه که مالی شهرفخانی بدلیسی له ههولیر به کوتا دیت . ئه وهی جیگهی باسه له میواندارییه دا چهند نووسهر و هونهر مه ندیکی دیکهش بانگهیشته کرا بوون ، به هه ره مووشیانه وه ته نیا مه نجه لیک یاپراخی ههولیری سه و زیادیان بووه . هه چهند روظیک به سه ر ئه میواندارییه دا تیده په ریت ، بهرپرسی مالی شهرفخانی بدلیسی له ههولیر، لیسته یهک له مه سروفاتی میواندارییه که ییشکهش بهم لایه نه په یوه نیداره که له ههولیر گرووی کامکارانی یان بانگهیشته ههولیر کردبو دهکات.

ئه وانیش له وه لامي لیسته که ی مه سروفاتی بهرپرسی مالی شهرفخانی بدلیسی دا ده لین: [برا بو ئیمه منتهی تیدا نییه ، ئیمه ئه مه موو پاره خهیاالییمان لی سهرف کردوون ، دهمانتوانی مه نجه لیک یاپراخی ههولیریشیان دهرخوارد دهبن].

ماموستای بهناو زانکوی ههولیر و دهرووی زانکوی ولاتیکی پیشکه وتووی ئه وروپا و بهرپرسی مالیکی بهناو کولتووری بهناوی مالی شهرفخانی بدلیسی له ههولیری پایه تهخت له وه لاما ده لیت: [ئاخر راسته ئه من له وه دهعه تدا ته نیا مه نجه لیک یاپراخی ههولیری له گه ل ماستا و جام دهرخوارد داون، بهلام بهخوای 18 هزار دیناری چاپی سویسریم تیدا سهرف کردوه].

یهکیکیش له و سهین و بهینه دا له نزيکه وه ئاگادار ده بیته و به شیوه زاری ههولیری ده ری: [ماشه لالا له و علامه ته ی ئه وه ده بی چ مه نجه لیک یاپراخی له نده هور بووه ، 18 هزار دیناری چاپی سویسری تیچوو ه ..؟ هه ی کاکی دختور ئافهرین له گه ر خوت و عیلمت له ئه وروپای لوت هیناینه وه .

په کوو هه تیم له ئه وروپای چ عیلمیکی عه نتیکه فیرووی !!..

دختور بازو ده شته !!..

ئه ری پیم بری دختور له ئه وروپاش مه نجه لیک یاپراخ 18 هزار دیناری ، به پاره ی ئه وینده ریی تیده چیت ..؟

ستوکهولم 1.11.2004